

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Beauceron

[Sett inn bilde]

Versjon 1

Gyldig 1.10.2021

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt.....	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Overordnet mål for rasen.....	4
Rasens populasjon	4
Populasjonsstørrelse.....	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	4
Innavlsgrad	4
Matadoravl	4
Hanner og tisper brukt i avl	5
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	5
Mål og strategi.....	5
Helse.....	6
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	6
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	6
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	7
Prioritering.....	7
Mål og strategi.....	7
Bruksegenskaper	8
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	8
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	9
Mål og strategi.....	9
Atferd og mentalitet	9
Atferd	9
Mål og strategi.....	10
Eksteriør	10
Eksteriør.....	10
Overdrevne eksteriørtrekk.....	10
Mål og strategi.....	10
Oppsummering.....	10
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	10
Plan for videre arbeid i klubben	10
Vedlegg	10

RAS for beauceron

Innledning

Rasespesifikk avlsstrategi for beauceron er utviklet av Norsk Kennel Klubs administrasjon, da de har forvaltningsansvar for rasen. Dokumentet ble deretter sendt på høring til oppdrettere av rasen.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Innspill oppdretter?

Overordnet mål for rasen

Det overordnede målet for rasen er fysisk og mentalt sunne hunder, som både er egnet til sine opprinnelige oppgaver som brukshunder og samtidig fungerer godt i familien og samfunnet. Det er ønskelig at forekomsten av sykdom er så lav som mulig. Rasen må forvaltes på en slik måte at man bevarer og fortrinnsvis utvider den genetiske variasjonen.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

I Norge er beauceron en tallmessig liten rase. Registreringstallene har vært relativt stabile siden begynnelsen av 2000-tallet:

1984	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	8	8	5	6	16	22	1	19	13	5	15	7	11	2	15	8	25

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Det har totalt vært født 29 kull av beauceron i Norge, det første i 1995. Flest kull var det i 2003, med 4 norskfødte kull. Høyeste antall valper i et kull har vært 11. Gjennomsnittlig kullstørrelse er på 6,72. Kullstørrelsen har holdt seg relativt stabil, med tendenser til en meget beskjeden økning i gjennomsnittlig kullstørrelse fra 90-tallet frem til i dag.

Innavlsgrad

Gjennomsnittlig innavlsgrad i perioden fra og med 1995, til og med 2005 (15 kull) var på 0%. Trolig skyldes dette at de fleste foreldredyrene var importert og hadde få felles aner i de nærmeste generasjonene. Antageligvis er ikke den reelle innavlsgraden 0%, men den er åpenbart svært lav noe som er veldig positivt.

Også i perioden fra og med 2006, til og med 2016, var den gjennomsnittlige innavlsgraden veldig lav: 0,96%. Dette er svært positivt.

Den lave gjennomsnittlige innavlsgraden viser at selv om den effektive populasjonen i Norge er veldig liten, er utviklingen bærekraftig på grunn av utstrakt bruk av importer.

Matadoravl

NKK anbefaler i utgangspunktet at ingen avlsdyr får flere avkom enn tilsvarende 5% av antall valper registrert de siste 5 årene. For beauceron tilsvarer det kun 3 avkom, altså omtrent ½ kull. Det sier seg selv at det derfor ikke er mulig å overholde den såkalte 5%-regelen for

denne rasen. Det er likevel viktig at oppdrettere er klar over grensen og er bevisste på at det er svært viktig å unngå matadoravl i en rase som dette. Det at det skjer en del import av nye avlsdyr fra utlandet bidrar til at populasjonen kan være levedyktig til tross for et lavt antall norske hunder.

Under følger en oversikt over avlsdyr som har hatt mer enn tilsvarende 2 kull, altså 14 avkom eller mer:

Reg. nr.	Fødselsår	Kjønn	Navn	Kull	Avkom
LOSH836138	1998	H	xsir de l' amouraudiere	9	58
S24052/93	1995	T	roseole's laitances	5	29
01999/98	1998	T	baroness belleme	3	26
LOF132915	2010	H	fram de la noe d'orient	3	25
02071/02	2001	T	jakira's g.i. jane	3	21
12769/96	1994	H	japy des assiers	4	20
LOF131504/0	2010	T	fame argentee du mont descroisettes	2	18
S46012/97	1996	T	murk la argente du domaine des troi	3	15
S45733/99	1999	T	roseole's barbue a la parisienne	2	14

Hanner og tisper brukt i avl

Det har totalt vært brukt 17 ulike hannhunder og 18 ulike tisper i avl i Norge. Det er positivt at det har vært brukt omtrent like mange ulike tisper som hannhunder – det bidrar til å en høyere effektiv populasjonsstørrelse. Det er likevel snakk om en liten avlspopulasjon. Enkelte avlsdyr er foreldre til en for stor andel av kullene. Det er forståelig at enkelte dyr ble benyttet mye når rasen var ny i Norge, men man må arbeide for å unngå lignende tendenser fremover.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det har totalt blitt importert 50 beauceron til Norge siden midten av 90-tallet. Over halvparten har blitt importert fra Frankrike. Resten er importert hovedsakelig fra de øvrige nordiske landene. Rasen er avhengig av en fortsatt jevn import av avlsmateriale for å bevare tilstrekkelig genetisk variasjon.

Mål og strategi

- Mål: å bevare, og fortrinnsvis utvide, den genetiske variasjonen i rasen.
 - Tiltak: ideelt sett bør flere ulike beauceron, så lenge de er funksjonelt friske og har et rasetypisk og stabilt gemytt, få et kull (selvsagt under forutsetning av at det er tilstrekkelig etterspørsel til at man kan fine gode hjem). Hunder som tilfredsstillende noe flere krav, for eksempel premiering fra prøver eller utstilling, samt mer omfattende helsetesting, kan tillates å få to kull. Fremragende

eksemplarer av rasen, for eksempel eldre, friske hunder som har gitt gode kull tidligere, kan tillates å få opptil tre kull. Ingen individer bør ha mer enn tre kull etter seg. Barn og barnebarn etter de mest brukte avlssdyrene bør brukes noe mer forsiktig enn andre.

- Tiltak: man bør unngå å gjenta kombinasjoner.
- Tiltak: det må fortsatt skje jevn og fornuftig import av nytt avlsmateriale. Importer bør få bli minst 2 år før de benyttes i avl, slik at man vet mer om hundens egenskaper før genene spres i den norske populasjonen i for stor grad. Et evt. andre eller tredje kull bør avventes til valpene i det første kullet har rukket å bli gamle nok for HD-røntgen og man i det minste har en viss idé om hvordan de har utviklet seg, fysisk og mentalt.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

I og med at rasen er såpass tallmessig liten, er det begrenset med informasjon om helsesituasjonen hos beauceron. Forsikringsstatistikk må tolkes med forsiktighet. Statistikk er hentet ut fra NKKs database.

Når man studerer statistikk fra Agria, samt informasjon fra Dogweb og de andre nordiske kennelklubbdatabasene, er det tre hovedproblemer som utpeker seg:

- Skader
- Hofteladdsdysplasi og andre problemer i bevegelsesapparatet
- Kreft

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Skader:

Rasen er mer utsatt for skade/traume enn «gjennomsnittshunden». Det er ikke overraskende for en såpass aktiv hund.

Hofteladdsdysplasi:

År	Andel røntget	Andel fri	Andel svak	Andel middels	Andel sterk
1996	88 %	100 %	0 %	0 %	0 %
1998	75 %	100 %	0 %	0 %	0 %
1999	60 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2000	50 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2001	44 %	86 %	0 %	14 %	0 %
2002	23 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2004	16 %	67 %	0 %	33 %	0 %
2005	31 %	50 %	50 %	0 %	0 %
2007	40 %	50 %	0 %	50 %	0 %
2009	47 %	71 %	14 %	14 %	0 %
2010	43 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2011	64 %	57 %	29 %	14 %	0 %
2012	50 %	100 %	0 %	0 %	0 %

RAS for beauceron

2013	40 %	67 %	17 %	17 %	0 %
2014	38 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2015	4 %	100 %	0 %	0 %	0 %
Snitt:	44 %	84 %	7 %	9 %	0 %

Snaut halvparten av alle beauceron HD-røntges. De fleste er frie for HD, eller har kun en svak grad. Omtrent én av ti får påvist middels grad HD.

Albueleddsdisplasi:

År	Andel røntget	Andel fri	Andel svak	Andel middels	Andel sterk
1996	38 %	100 %	0 %	0 %	0 %
1998	38 %	100 %	0 %	0 %	0 %
1999	40 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2000	33 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2001	31 %	80 %	0 %	20 %	0 %
2002	23 %	80 %	0 %	0 %	20 %
2004	11 %	50 %	0 %	50 %	0 %
2005	23 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2007	20 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2009	40 %	67 %	0 %	17 %	17 %
2010	43 %	67 %	33 %	0 %	0 %
2011	45 %	60 %	20 %	20 %	0 %
2012	50 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2013	40 %	33 %	17 %	33 %	17 %
2014	38 %	67 %	0 %	33 %	0 %
2015	4 %	100 %	0 %	0 %	0 %
Snitt:	32 %	81 %	4 %	11 %	3 %

Rundt en tredjedel av alle beauceron i Norge AD-røntges. Av disse er 8/10 helt frie for AD, mens 2/10 får påvist AD.

Kreft:

Som for mange store hunderaser er kreft en relativt vanlig dødsårsak hos beauceron (vanligste rapporterte dødsårsak i Koiranet siden år 2000).

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det er lite informasjon tilgjengelig om potensielle reproduksjonsproblemer hos rasen. **Innspill oppdrettere?**

Prioritering

- Sykdommer som har stor betydning for hundens velferd må alltid tillegges størst vekt
- Forekomsten av hoftelddsdisplasi bør reduseres

Mål og strategi

- Mål: redusere antall skader

- Tiltak: godt bygde hunder med korrekt anatomi vil være mindre utsatt for skade – bør etterstrebes
- Mål: redusere forekomsten av HD
 - Tiltak: så stor andel av hundene som mulig må røntges. Oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å HD-røntge hundene. Ideelt sett bør kun hunder som er fri for HD brukes i avl, men i en såpass tallmessig liten rase kan det være forsvarlig å bruke enkelte hunder med C-hofte forsiktig, så lenge de pares med en parter som er fri.
- Mål: redusere forekomsten av AD
 - Tiltak: så stor andel av hundene som mulig må røntges. Oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å AD-røntge hundene. Ideelt sett bør kun hunder som er fri for AD brukes i avl, men i en såpass tallmessig liten rase kan det være forsvarlig å bruke enkelte hunder med 1 på albuene forsiktig, så lenge de pares med en parter som er fri.
- Mål: redusere forekomsten av kreft
 - Tiltak: kartlegge forekomst, type kreft og alder ved sykdom bedre. Deretter vurdere ytterligere tiltak.

Bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Det er ikke uvanlig at beauceron mentalbeskrives. Figurene under er hentet fra den svenske brukshundklubben. Det ser ut som rasen er relativt nysgjerrig og sosial, og ikke avviker i stor grad fra snittet for brukshunder. Basert på resultatene under kan det se ut som rasen er godt egnet til sitt opprinnelige bruksområde som allsidig brukshund.

Beskrivningsprotokoll MH Jämförd mot Idealprofil

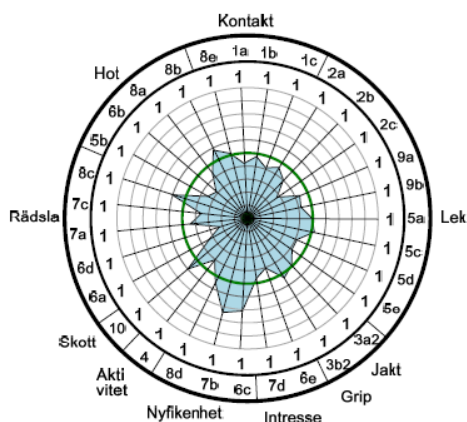
Ras : Beauceron

Provålder : 666,4

Genomförda : 281

Avbryter MH:

Beskrivare: 1 Oacceptabelt beteende: 0
 Ägare: 0 Avstår skott: 4
 Ofullst.: 3 Avsteg från avreaktion: 1

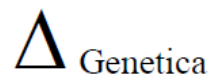

Varje streck på diagramaxlarna motsvarar 0,2 i avvikelse från Brukshundmedelvärdet, som representeras av den inre ringen. Centrum i diagrammet har således värdet - 1 och axlarnas yttre ändrar har värdet +1 från Rasmedelvärdet.

- 1a Kontakt, hälsning
- 1b Kontakt, samarbete
- 1c Kontakt, hantering
- 2a Lek 1, leklust
- 2b Lek 1, gripande
- 2c Lek 1, dragkamp
- 3a2 Jakt, förföljande
- 3b2 Jakt, gripande
- 4 Aktivitet
- 5a Avstånd lek, intresse
- 5b Avstånd lek, hot/aggr.
- 5c Avstånd lek, nyfikenhet
- 5d Avstånd lek, leklust
- 5e Avstånd lek, samarbete
- 6a Övrraskn., rädsla
- 6b Övrraskn., hot/aggr
- 6c Övrraskn., nyfikenhet
- 6d Övrraskn., kvarst rädsla
- 6e Övrraskn., kvarst intresse
- 7a Ljudkänslig, rädsla
- 7b Ljudkänslig, nyfikenhet
- 7c Ljudkänslig, kvarst rädsla
- 7d Ljudkänslig, kvarst intresse
- 8a Spöken, hot/aggr
- 8b Spöken, kontroll
- 8c Spöken, rädsla
- 8d Spöken, nyfikenhet
- 8e Spöken, kontakt
- 9a Lek 2, leklust
- 9b Lek 2, gripande
- 10 Skott

RAS for beauceron

1a. Tar kontakt selv eller besvarer kontaktforsok = 3,6/3,8	1b. Folger med men ar inte engagerad i testledaren. = 3,4/3,4	1c. Aksepterar hantering. = 3,1/3,3	2a. Startar snabbt, leker aktivt. =3,6/3,7	2b. Griper tveksamt eller med framtanderna. =3,2/3,4
2c. Griper, drar emot, men slapper og tar om. Alt. tuggar. =2,8/3,2	3a2. Startar eller springer langsamt. Kan oka farten. Fullfoljer. =2,9/2,9	3b2. Griper inte, nosar pa foremålet. =2,5/2,4	4. Ar oppmarksam og i huvudsak lugn. Enstaka aktivitetshojninger. =3/3,2	5a. Intresserad, foljer figuranten utan avbrott. = 2,9/2,9
5b. Visar inga hotbeteenden. =1,2/1,5	5c. Gar fram till den dolda men talande figuranten. = 2,9/2,8	5d. Leker inte men visar interesse. =2,4/2,6	5e. Blir aktiv men avbryter. =2,1/2,3	6a. Gor undanmanover utan att vanda bort blicken. = 2,7/3
6b. Visar enstaka hotbeteenden. =1,5/1,9	6c. Gar fram till overallen nar forearen star bredvid. = 3,2/2,8	6d. Liten bage eller tempovaxlingt vid ngon av passagerna. =1,6/2,2	6e. Stannar opp. Luktar eller tittar pa overallen vid 1 tilfalle. =1,7/1,9	7a. Hugar sig og stannar. =2,5/2,6
7b. Gar fram till skramlet nar forearen gatt halva avstandet. =4,1/3,6	7c. Ingen tempoforandring eller undanmanover. = 1,3/1,6	7d. Stannar opp. Luktar eller tittar mot skramlet vid 1 tilfalle. =1,6/1,7	8a. Visar enstaka hotbeteenden. =2,3/2,4	8b. Kontrollerar og/eller handlar mot bada spokena. Kortare avbrott. =3,9/3,7
8c. Oppholder sig i huvudsak framfor eller bredvid forearen. Vaxlar mellom flyktstart og kontroll. =3,1/2,9	8d. Gar fram till figuranten nar forearen star bredvid. = 2,7/2,6	8e. Besvarar kontakten fran figuranten. =3,2/3,2	9a. Startar langsamt, blir aktiv, leker. =3,3/3,4	9b. Griper tveksamt eller med framtanderna. =2,9/3,1
10. Avtagande kontroller under lek / passivitet. Derefter oberord. =1,8/1,6				

www.brukshundklubben.se

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Basert pa resultatene over kan det se ut som rasen er godt egnet til sitt opprinnelige bruksomrade som allsidig brukshund.

Mål og strategi

- Mål: beauceron skal fortsette å være en allsidig og avbalansert brukshund med stor arbeidslyst
 - Tiltak: flere bør mentalteste hundene sine
 - Tiltak: kun sosiale, avbalanserte og trygge hunder bør brukes i avl

Atferd og mentalitet

Atferd

Rundt 10% av rapporterte dødsårsaker i Koiranet er avlivning på grunn av atferdsproblemer.

70% av disse hundene er hannhunder. Det er mulig at finske tall ikke er representative for norske forhold, samt at eiere som avliver hundene sine pga atferdsproblemer oftere

rapporterer dødsårsak enn eiere av hunder som dør av mer forventede årsaker. Likevel bør man ta tallene på alvor.

Mål og strategi

- Mål: vi ønsker selvsagt at så få hunder som overhodet mulig skal ha unormal eller problematisk atferd, da atferdsproblemer hos hund er et velferdsproblem for både hund og eier. Problemet må tas på alvor.
 - Tiltak: flere bør mentalteste hundene sine
 - Tiltak: kun sosiale, avbalanserte og trygge hunder bør brukes i avl
 - Tiltak: oppdrettere må på best mulig måte informere valpekjøpere om rasens behov og gi råd om oppdragelse. Det er viktig at rasen ikke selges til veldig uerfarne eiere eller eiere som står i fare for å ikke klare å håndtere hunden.

Eksteriør

Eksteriør

Det har i snitt vært ca. 2 deltagende beauceron per utstilling i Norge de siste årene. Det ser ut som de fleste hunder som brukes i avl stiles ut. Ifølge utstillingskritikkene fra NKKs utstillinger 2016, er det få feil som forekommer hyppig. Noe svakt konstruerte fronter og bryst nevnes iblant.

Overdrevne eksteriørtrekk

Rasen står ikke oppført i listen over rasespesifikke dommeranvisninger. Rasestandarden beskriver en relativt moderat hund, med lite fare for eksteriøre overdrivelser.

Mål og strategi

- Mål: beauceron skal ha en sunn og funksjonell anatomi
 - Tiltak: i avlsarbeidet bør det legges størst vekt på eksteriørtrekk som er viktige for hundens helse og funksjon

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

- Mål: å bevare, og fortrinnsvis utvide, den genetiske variasjonen i rasen
- Mål: å redusere forekomsten av HD
- Mål: at beauceron fortsatt skal være en allsidig og avbalansert brukshund med stor arbeidslyst

Plan for videre arbeid i klubben

Oppdrettere av rasen bør sette seg inn i mål og tiltak nevnt i RAS, og gå sammen om å følge opp de nevnte strategiene.

Vedlegg

Vedlegg 1 – retningslinjer for avl

- Krav for registrering av valper i NKK:

- Det er ingen rasespesifikke krav for å få registrert beauceron-valper i NKK
- Avlsanbefalinger:
 - Ingen avlsdyr bør få mer enn maksimalt tre kull
 - Avlsdyr bør HD- og AD-røntges
 - For øvrig er det viktig å huske NKKs avlsstrategi pkt. 4.1: *Bare funksjonelt, klinisk friske hunder skal brukes i avl. Hvis nære slektninger av en hund med en kjent eller antatt arvelig sykdom brukes i avl, bør den pares med en hund som kommer fra en familie med lav eller ingen forekomst av tilsvarende sykdom.*